ข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
โทรศัพท์ 0-2141-7777 โทรสาร 0-2143-9525

www.constitutionalcourt.or.th
Line สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ : @occ_th
E-mail : pr@constitutionalcourt.or.th

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติว่า "รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม"

ข่าวที่ ๔๑/๒๕๖๙

วันพุธที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๙

วันนี้ ศาลรัฐธรรมนูญประชุมปรึกษาคดี จำนวน ๑๐ เรื่อง มีคดีสำคัญและเป็นที่สนใจ ดังนี้

(๑) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๓ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคสาม หรือไม่ และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๓ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่ (เรื่องพิจารณาที่ ๑๒/๒๕๖๙)

ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในคดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๕๐/๒๕๖๐ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่า พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๓ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคสาม หรือไม่ และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๓ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ผลการพิจารณา

ประเด็นที่หนึ่ง

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่สอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๓ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคสาม

ประเด็นที่สาม

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติโดยเสียงข้างมาก (๕ ต่อ ๔) วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๓ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างน้อย จำนวน ๔ คน คือ นายอุดม รัฐอมฤต นายสุเมธ รอยกุลเจริญ นายสราวุธ ทรงศิวิไล และพลตำรวจโท จักรพงศ์ วิวัฒน์วานิช เห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๓ วรรคสาม เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “ถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาทรัพย์สินหรือเงินนั้นคืนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการรื้อถอน ให้ทรัพย์สินหรือเงินนั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนอาคารตามพระราชบัญญัตินี้” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง

หมายเหตุ บทบัญญัติรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาในคดีเรื่องพิจารณาที่ ๑๒/๒๕๖๙

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๔๓ ถ้าไม่มีการรื้อถอนอาคารตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๒) ดำเนินการหรือจัดให้มีการรื้อถอนอาคารดังกล่าวได้เอง โดยจะต้องปิดประกาศกำหนดการรื้อถอนไว้ในบริเวณนั้นแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร ผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร ผู้ควบคุมงาน และผู้ดำเนินการจะต้องร่วมกันเสียค่าใช้จ่ายในการนั้น เว้นแต่บุคคลดังกล่าวจะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้เป็นผู้กระทำหรือมีส่วนร่วมในการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย

ในการดำเนินการรื้อถอนอาคารตามวรรคหนึ่ง เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งดำเนินการแทนเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์แล้ว บุคคลตามวรรคหนึ่งจะเรียกร้องค่าเสียหายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งดำเนินการแทนเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ได้

วัสดุก่อสร้างที่ถูกรื้อถอนและสิ่งของที่ขนออกจากอาคารส่วนที่มีการรื้อถอน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจยึดและเก็บรักษาไว้ หรือขายและถือเงินไว้แทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาทรัพย์สินหรือเงินนั้นคืนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการรื้อถอน ให้ทรัพย์สินหรือเงินนั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนอาคารตามพระราชบัญญัตินี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๕ วรรคสี่ บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๖ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

ฯลฯ ฯลฯ

มาตรา ๓๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการค้นเคหสถานหรือที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก

ฯลฯ ฯลฯ

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดใช้ค่าทดแทนที่เป็นธรรม ภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายจากการเวนคืน โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะผลกระทบต่อผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งประโยชน์ที่ผู้ถูกเวนคืนอาจได้รับจากการเวนคืนนั้น

(๒) นายสงกาญ์ อัจฉริยะทรัพย์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๘๕/๒๕๖๙)

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า นายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ผู้ถูกร้องที่ ๑) มีข้อสั่งการให้อธิบดีกรมการปกครอง คณะรัฐมนตรี และปลัดจังหวัด (ผู้ถูกร้องที่ ๒ ถึงที่ ๑๑๗) ร่วมกันหรือสนับสนุนให้มีการระงับการออกใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (แบบ ป. ๓) เป็นการชั่วคราวจนกว่าคณะรัฐมนตรีจะมีมติเป็นอย่างอื่น กำหนดให้ต่ออายุใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (แบบ ป.๔) ทุก ๕ ปี โดยคิดค่าธรรมเนียมในอัตราก้าวหน้า และกำหนดให้ผู้รับโอนใบ ป.๓ และใบ ป.๔ ต้องส่งมอบอาวุธปืนที่ครอบครองให้เจ้าพนักงานเก็บรักษาชั่วคราว ตลอดจนให้นายทะเบียนท้องที่มีอำนาจยึด อายัดอาวุธปืนและใบ ป.๔ รวมทั้งมีอำนาจเข้าค้นเคหสถานเพื่อหาอาวุธปืนได้ ผู้ร้องยื่นคำขอโอนอาวุธปืนของตนให้แก่บุตรและบุคคลภายนอก แต่เจ้าหน้าที่ปฏิเสธคำขอของผู้ร้อง การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๑๑๗ เป็นการละเมิดสิทธิในชีวิต สิทธิในทรัพย์สิน และเสรีภาพในเคหสถาน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๗๗ มาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๗๓ นอกจากนี้ กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ พ.ศ. .... ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนด

ผลการพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโดยการอภิปรายแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ กรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๑๑๗ ร่วมกันหรือสนับสนุนให้มีการระงับการออกใบ ป. ๓ กำหนดให้ต่ออายุใบ ป.๔ ทุก ๕ ปี โดยคิดค่าธรรมเนียมในอัตราก้าวหน้า และกำหนดให้ผู้รับโอนใบ ป.๓ และใบ ป.๔ ต้องส่งมอบอาวุธปืนที่ครอบครองให้เจ้าพนักงานเก็บรักษาชั่วคราว ตลอดจนให้นายทะเบียนท้องที่มีอำนาจยึด อายัดอาวุธปืนและใบ ป.๔ รวมทั้งมีอำนาจเข้าค้นเคหสถานเพื่อหาอาวุธปืนได้ หากผู้ร้องเห็นว่าเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิทางศาลอื่นได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสาม เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ พ.ศ. .... ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนด รัฐธรรมนูญบัญญัติกระบวนการร้องและผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ และมาตรา ๑๗๓ วรรคหนึ่ง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๓) นางนภัสนันท์ มีผลประไพ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๘๖/๒๕๖๙)

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า นายกรัฐมนตรี (ผู้ถูกร้องที่ ๑) และคณะรัฐมนตรี (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ไม่ดำเนินการบริหารจัดการพลังงาน ทั้งที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ กำหนดให้รัฐมีความเป็นเจ้าของกิจการสาธารณูปโภคพื้นฐานเพราะถือหุ้นไม่น้อยกว่า ๕๑% รัฐต้องดูแลและบริหารจัดการเรียกเก็บค่าบริการไม่ให้เป็นภาระของประชาชน จากเหตุการณ์การปรับขึ้นราคาน้ำมันในครั้งนี้ทำให้ราคาน้ำมันสูงกว่าปกติ ส่งผลกระทบต่อประชาชน ประชาชนต้องแบกรับภาระราคาน้ำมันที่สูงเกินไป ไม่เป็นธรรมต่อประชาชน รัฐควรหาวิธีการบริหารจัดการราคาน้ำมันให้มีเสถียรภาพมั่นคงและตั้งราคาน้ำมันให้เป็นธรรมต่อประชาชน กำหนดแบบแผนกลไกที่ชัดเจนและเกิดขึ้นจริง การไม่ดำเนินการดังกล่าวของผู้ถูกร้องทั้งสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖

ผลการพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโดยการอภิปรายแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบไม่ปรากฏว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองอย่างไร เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องเท่านั้น กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ประกอบกับการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ นั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ บัญญัติให้เป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้ผู้ร้องในฐานะประชาชนสามารถใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ โดยกระบวนการยื่นคำร้องต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติดังกล่าว เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๔) นายเจนณรงค์ สืบแก้ว (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๘๗/๒๕๖๙)

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี (ผู้ถูกร้องที่ ๑) กระทรวงมหาดไทย (ผู้ถูกร้องที่ ๒) และกรมการปกครอง (ผู้ถูกร้องที่ ๓) ออกคำสั่งให้ระงับ ชะลอ หรือไม่ออกใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (แบบ ป.๓) และใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (แบบ ป.๔) และผู้ถูกร้องที่ ๔ ปฏิเสธคำขอออกใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืนของผู้ร้อง เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๗

ผลการพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโดยการอภิปรายแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบปรากฏว่า กรณีดังกล่าวผู้ร้องยื่นฟ้องผู้ถูกร้องทั้งสี่ต่อศาลปกครองกลางแล้ว เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๕) นายสิวัด จินพาณิชย์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๘๘/๒๕๖๙)

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของนางสุธี วิศพรรณ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) เป็นเจ้าพนักงานที่ดิน ฉ้อฉลยึดทรัพย์สินของผู้ร้อง นายวรวิทย์ พูลสวัสดิ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๒) รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองจันทบุรี เบียดบังเวลาราชการโดยเป็นทนายว่าความ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ มาตรา ๖๓ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๔) และมาตรา ๒๐๒ นางสาวสิริรำไพ พวงเสรี (ผู้ถูกร้องที่ ๓) ผู้พิพากษาศาลจังหวัดจันทบุรี พิจารณาคดีโดยมิได้รับฟังพยานหลักฐานของผู้ร้องและมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์ของผู้ร้องโดยเจ้าของทรัพย์ไม่ยินยอม พิพากษาให้ผู้ร้องชำระหนี้เงินกู้ หากไม่ชำระให้ยึดทรัพย์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ ถึงมาตรา ๒๑๔

<u>ผลการพิจารณา</u>

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโดยการอภิปรายแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ หากผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิทางศาลอื่นได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสาม เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ พิจารณาคดีโดยมิได้รับฟังพยานหลักฐานของผู้ร้องและมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์ของผู้ร้องโดยเจ้าของทรัพย์ไม่ยินยอม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบปรากฏว่า เป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๖) นางสาวรัชนีนันท์ ตรังคานุกูลกิจ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๘๙/๒๕๖๙)

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ตุลาการศาลปกครองสูงสุด (ผู้ถูกร้อง) มีคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๕/๒๕๖๙ ไม่รับคำขอให้พิจารณาพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองใหม่ เป็นผลให้ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่า มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๑๙๗

ผลการพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโดยการอภิปรายแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๗) คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ (เรื่องพิจารณาที่ ๒๘/๒๕๖๙)

นายพลภาขุน เศรษฐญาบดี (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ กล่าวอ้างว่า นายเนวิน ชิดชอบ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) นายอนุทิน ชาญวีรกุล (ผู้ถูกร้องที่ ๒) และนายโสภณ ซารัมย์ (ผู้ถูกร้องที่ ๓) ร่วมกันใช้อำนาจบริหารโยกย้ายข้าราชการฝ่ายปกครองระดับสูง รวมถึงแทรกแซงการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และทำลายความเป็นอิสระของสมาชิกวุฒิสภา โดยมีคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ถูกร้องที่ ๔) รับรองผลการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ละเว้นการตรวจสอบพยานหลักฐานการทุจริตการเลือกสมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการ ป.ป.ช. (ผู้ถูกร้องที่ ๕) ยื้อเวลาการตรวจสอบการทุจริตงบประมาณตามรัฐธรรมนูญ ละเว้นการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ถูกร้องที่ ๑๐) ใช้อำนาจปิดกั้นกระบวนการยุติธรรมโดยวินิจฉัยไม่รับคำร้องที่ประชาชนยื่นร้องเรียนการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ถูกร้องที่ ๔ และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประธานรัฐสภา (ผู้ถูกร้องที่ ๖) จงใจงดเว้นการใช้อำนาจหน้าที่โดยฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมใช้อำนาจในการประชุมตัดบทการอภิปรายในสภา ประธานศาลฎีกา (ผู้ถูกร้องที่ ๗) และประธานศาลปกครองสูงสุด (ผู้ถูกร้องที่ ๘) งดเว้นการใช้อำนาจหน้าที่ โดยบิดเบือนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยนอกคำฟ้อง และพลอากาศเอก สถิตพงษ์ สุขวิมล (ผู้ถูกร้องที่ ๙) ใช้อำนาจหน้าที่ในการกลั่นกรองและปิดกั้นการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ทูลเกล้า ฯ ถวายฎีกาของประชาชนที่ขอพระราชทานความเป็นธรรมในกรณีดังกล่าว การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสิบเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุดและอัยการสูงสุดมีหนังสือแจ้งว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสิบยังไม่เข้าข่ายเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง จึงมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ

ผลการพิจารณา

ก่อนพิจารณาคดีนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาคำร้องของผู้ร้อง ฉบับลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๙ ที่ยื่นคัดค้านนายสราวุธ ทรงศิวิไล และพลตำรวจโท จักรพงศ์ วิวัฒน์วานิช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้ถอนตัวจากการพิจารณาคดี ศาลรัฐธรรมนูญประชุมปรึกษาหารือเพื่อพิจารณาแล้ว กรณีไม่เป็นเหตุคัดค้านตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๓ จึงมีคำสั่งยกคำร้องคัดค้านดังกล่าว

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโดยการอภิปรายแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานชัดเจนเพียงพอที่แสดงให้เห็นได้ว่าผู้ถูกร้องทั้งสิบกระทำการอันเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ดังนั้น กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

<u>หมายเหตุ</u> บทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาในคดีเรื่องพิจารณาที่ ๒๘/๒๕๖๙

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๔๙ บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้

ผู้ใดทราบว่ามีการกระทำตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้

ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้

การดำเนินการตามมาตรานี้ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง

(๘) บริษัท เชียงใหม่บรูเฮ้าส์ จำกัด (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ (เรื่องพิจารณาที่ ๒๙/๒๕๖๙)

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิได้รับใบอนุญาตผลิตสุราตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕๓ และกฎกระทรวงการผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖ (๑) (ข) ได้รับความเสียหายจากการที่อธิบดีกรมสรรพสามิต (ผู้ถูกร้องที่ ๒) รองปลัดกระทรวงการคลัง หัวหน้ากลุ่มภารกิจรายได้ (ผู้ถูกร้องที่ ๓) ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและพัฒนาการจัดเก็บภาษี ๑ กรมสรรพสามิต (ผู้ถูกร้องที่ ๔) และสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ (ผู้ถูกร้องที่ ๕) มีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตผลิตสุราแช่ชนิดเบียร์ โดยให้เหตุผลว่าผู้ร้องต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกอบการขออนุญาต ผู้ร้องเห็นว่า โรงงานของผู้ร้องไม่อยู่ในเกณฑ์ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ผู้ร้องเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓ และได้รับความเสียหายจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือล่าช้าเกินสมควรของผู้ถูกร้องทั้งห้า

<u>ผลการพิจารณา</u>

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโดยการอภิปรายแล้วเห็นว่า การยื่นคำร้องเพื่อให้บุคคลหรือชุมชนได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๔) นอกจากผู้ร้องจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๓) แล้ว การทำหน้าที่ของรัฐต้องเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรงด้วย เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบปรากฏว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้องโต้แย้งการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งห้าที่ไม่พิจารณาออกใบอนุญาตผลิตสุราแช่ชนิดเบียร์ให้แก่ผู้ร้องตามกฎกระทรวงการผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๖ (๑) (ข) ซึ่งเป็นการทำหน้าที่หรือใช้อำนาจของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายลำดับรองที่มีผลกระทบต่อประโยชน์ของผู้ร้องเป็นการเฉพาะเท่านั้น มิได้เป็นการทำหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ที่จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรงหรือมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์มีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(๙) ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๒ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่ (เรื่องพิจารณาที่ ๒๖/๒๕๖๙)

ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๒ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่

ผลการพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาโดยการอภิปรายแล้วเห็นว่า เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาให้หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องจัดทำความเห็นและจัดส่งสำเนาเอกสารหลักฐานตามที่ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญต่อไป

ความรู้ทางกฎหมายเพื่อประโยชน์สังคม : บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔ แต่หากเป็นกรณีการแสดงความเห็นในลักษณะของการวิจารณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยคดีที่มิได้กระทำโดยสุจริต โดยใช้ถ้อยคำที่มีความหมายหยาบคาย เสียดสี หรืออาฆาตมาดร้าย เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ และอาจเป็นความผิดฐานดูหมิ่นศาลตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙๘